

Родинно-побутові пісні — перлини задушевності

Пісня — душа моя, вона і серце звеселяє,
і жалю завдає, і до помсти кличе...

Тарас Шевченко

Українські пісні — своєрідний художній документ життя нашого народу, скарбниця його духовності. Вони є художнім свідченням суспільного й особистого життя, розкривають людські почуття, роздуми, переживання.

Серед великої кількості українських народних пісень найбільшу частину становлять *родинно-побутові*.

Родинно-побутові пісні — це ліричні поетично-музичні твори, у яких відображені почуття й переживання людини, пов'язані з її особистим життям і родинними стосунками.

Вони виникли на основі календарно-обрядових і весільних пісень і пов'язані з прагненням народу висловити свої переживання в різні моменти повсякденного життя.

Як би не змінювався світ за тисячоліття, особисті почуття та переживання людини залишаються такими ж. Наші предки, як і ми нині, кохали й страждали від нерозділеного або зневаженого кохання, раділи й переймалися різними негараздами в шлюбі, вибудовували стосунки з членами родини тощо. Особисті переживання вони виливали в ліричних піснях, і часто саме пісня була єдиною розрадою в тяжкі хвилини. Поштовхом до створення родинно-побутових пісень ставали певні життєві події, а ліричні твори — своєрідною реакцією на них.

За тематикою
родинно-побутові пісні поділяють
на такі **групи**:

про кохання
й дошлюбні
взаємини

про сімейне
життя
й родинні
стосунки

вдовині,
сирітські

жартівливі

Розгляньмо особливості кожної тематичної групи.

Пісні про кохання й дошлюбні взаємини

Пісні про кохання присвячені відтворенню стосунків закоханих. Ліричним героєм у них може бути і дівчина, і хлопець. У монолозі-сповіді одного з них передаються емоції, викликані певною драматичною подією. Рідко, коли родинно-побутова пісня оспівує щасливе кохання, адже воно не потребує розради й емоційної допомоги. «Табу, “мовчанки печать” на саме кохання народ і його поети наклали, очевидно, тому, що в кожному випадку воно — типове, однакове, а не індивідуальне», — зазначає літературознавець М. К. Наєнко. Натомість трагічні обставини, які стояли на перешкоді щастю закоханих, збурювали сильні почуття й переживання, що знаходили відображення в ліричних творах. Самих драматичних подій народ у піснях не згадував, реальне життя ніби відступало на другий план, бо в центрі уваги було лише переживання ліричним героєм подій цього життя.

Пісні про кохання поділяють на *дівочі* й *парубоцькі*. Тематично різноманітнішими та багатшими кількісно є дівочі пісні.

Найпоширенішими їх мотивами є:

- ◆ мрії про щасливий шлюб, мотив вірності;
- ◆ нерозділене кохання;
- ◆ зрада парубка чи зведення ним дівчини;

Михайло Дмитренко.
Закохані